

Bemmel - gemeente Bemmel, Gld

Locatie: Kapel van Onze Lieve Vrouw van de Bloeiende Betuwe (Onze Lieve Vrouw van de Heuvel).
Bisdom: Utrecht.
Cultusobject: O.L. Vrouw van de Bloeiende Betuwe [beeld].
Datum: 4 mei (Dodenherdenking), Moederdag, gedurende het gehele jaar.
Periode: 1946 - halverwege jaren '60 / 1995 - heden.
Adres: Veldkapel: Tegenover Heuvelsestraat 14, Bemmel; contactpersoon: Grada Janssen-Klaassen, Cuperstraat 23, Bemmel.

De kapel van O.L. Vrouw van de Bloeiende Betuwe is in 1946 opgericht ter nagedachtenis aan een bloedige slag die aan het eind van de Tweede Wereldoorlog om deze heuvel heeft plaatsgevonden. Vanaf 1946 tot in de jaren '60 vertrok op Moederdag een processie vanuit de St. Donatuskerk te Bemmel naar deze veldkapel. Na aankomst werden er door de schooljeugd bloeiende takken bij het beeld van O.L. Vrouw gelegd. Nog steeds wordt de kapel bezocht door individuen en oorlogsveteranen.

Topografie

- Om De Heuvel, op de grens van Huissen en Bemmel, nabij de rivier de Linge, werd in de Tweede Wereldoorlog langdurig zwaar van man tot man gevochten. Pas op 15 maart 1945 kwam er een einde aan het bloedbad. Ter herdenking werd in mei 1946 de kapel gebouwd op grond die door de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen Ratering Arntz gratis beschikbaar werd gesteld. Deze werd ontworpen door de Bemmelse gemeente-architect Charles Estourgie en werd gebouwd door de heren Van 't Hullenaar.
- De heer Grad Klaassen is tot aan zijn dood in 1986 beheerder van de kapel geweest en op zijn verzoek heeft zijn nicht Grada Janssen-Klaassen de taak van hem overgenomen. In 1991 werd door De Rotary Club, onder leiding van Adri van 't Hullenaar en op voordracht van het kerkbestuur van de Bemmelse parochie, het initiatief genomen de kapel en de directe omgeving een fraaier aanzien te geven.

Cultusobject

- Op 17 augustus 1946 werd de kapel toegewijd aan Maria, Onze Lieve Vrouw van de Bloeiende Betuwe. In de kapel bevindt zich een beeld van Maria en de jonge Jezus. Het is gemaakt door Jacques van Rijn en werd in september 1946 in de kapel geplaatst. De gebrandschilderde ramen zijn in 1947 in de achterwand van de kapel gezet.

Verering

- De verering werd vanaf 1946 ieder jaar op Moederdag in mei gedaan door Bemmelse parochianen. Op die dag werd er een processie naar de veldkapel georganiseerd. Deze begon op de markt bij de St.-Donatuskerk, en vervolgde linksaf de Dorpstraat in, rechtsaf de Herkenrathweg, linksaf de Karstraat in, tot en met de Heuvelsestraat. Vanwege de aanleg van een snelweg die de Karstraat kruist, is de originele route niet meer te volgen. Bij de processie werden vooraf op de markt in Bemmel werktuigen van de boeren gewijd. Tijdens de processie werd de Rozenkrans gebeden en in de kapel werden door schoolkinderen bloeiende takken bij het beeld van O.L. Vrouw gelegd. In een niet precies aangegeven periode, waarvan aangenomen kan worden dat deze in de jaren '60 bevindt, is de verering, vanwege de geringe belangstelling, naar september verplaatst. Halverwege de jaren '60 is het regelmatige bezoek gestopt.

- De kapel wordt door parochianen vooral gezien als een herdenkingsmonument. Een andere belangrijke datum waarop de kapel bezocht wordt, is dan ook 4 mei, ter herdenking van de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. De kapel is door de jaren altijd regelmatig door individuen, zowel uit Bemmell als uit de omgeving en zelfs het buitenland, met name door oorlogsveteranen, bezocht geweest. Hiervoor geldt geen speciale datum; gedurende het hele jaar wordt O.L. Vrouw druk bezocht. Tekenend hiervoor is waarschijnlijk het feit dat het onderhoud van de kapel geheel uit de ter plekke gedane giften kan worden gefinancierd.

- Op 5 oktober 1993 is op de televisie, door Henny Huisman (RTL4) aandacht besteed aan O.L. Vrouw van de Bloeiende Betuwe en aan het werk van mevrouw Jansen-Klaassen. Bij deze gelegenheid werd ook een lied gezongen door de bekende zanger Benny Neyman. Een andere belangrijke datum is naar verwachting Bevrijdingsdag 1995, omdat pastoor B. Stukart, de huidige pastoor van de parochie Bemmell, in samenwerking met mevrouw Jansen-Klaassen met ingang van deze dag het jaarlijkse bezoek aan O.L. Vrouw opnieuw heeft ingezet. Vanaf de markt vertrok een groot aantal mensen te voet naar de Heuvel, voorafgegaan door Drumband E.S.K.A. Bij de kapel is het Wilhelmus gespeeld en hebben zowel de pastoor als de dominee gesproken.

- In 1995 hebben Engelse oorlogsveteranen de veldkapel bezocht en in hetzelfde jaar is mevrouw Jansen-Klaassen voor haar nijvere werk zowel onderscheiden met een pauselijke onderscheiding als met een Engelse militaire medaille.

Bronnen

A Parochie-archief Bemmell.

B *150 Jaren Parochie Bemmell. 1795 - december 1945* (z.pl.: [1946]; Jansen, Maria. 'Uut de ouwe deus', in: *Historische Kring Bemmell* 2 (1992) 2 (mei) p. 6-7; 'Kapelletje op De Heuvel bij Bemmell'. in: *Historische Kring Bemmell* 4 (1994) 2 (mei) p. 15-17; B. Stukart, *Gedenkboek, 200 jaar kerk in Bemmell (1795 - 1995), Wat daaraan voorafging en ..... hoe gaan we verder?* (z.pl.: 1995).

C PJMI BiN-dossier Bemmell; PJMI VKVL 64b (1993); een tekening van de kapel, 1987 door Ton Bredie gemaakt, is in 1994 in het tijdschrift van de Historische Kring Bemmell afgebeeld.

Cefas van Rossem

Een verhaal over de slag om de Heuvel is opgenomen in de Gedenkbundel *150 jaren Parochie Bemmell (1795-december 1945)*, welke bij gelegenheid van het zilveren priesterfeest van deken Mulder uitgegeven werd. Het feest werd door tijdsomstandigheden uitgesteld tot 17 augustus 1946. Op deze dag werd ook de kapel gewijd.